

Тема 5. АНАЛІЗ І ОЦІНЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

Мета: зрозуміти загальну процедуру фінансово-економічної оцінки інвестиційного проекту; розглянути основні показники оцінки доцільності інвестицій та методику їх застосування.

План

1. Проектний аналіз. Показники, які використовуються при аналізі інвестиційних процесів.
2. Методи оцінки інвестиційних проектів

Основні терміни і поняття

Проектний аналіз, фінансово-економічний аналіз, розрахунок чистої поточної вартості, метод розрахунку рентабельності інвестицій, внутрішня норма прибутковості (рентабельності), термін окупності інвестицій, бухгалтерська рентабельність інвестицій.

Методичні рекомендації

У першому питанні потрібно усвідомити, що проектний аналіз – це сукупність методологічних заходів та прийомів, які застосовуються для підготовки та обґрунтування проектних рішень. Перед реалізацією будь-якого інвестиційного проекту, його необхідно вибрати, спроектувати, розрахувати, а головне оцінити його ефективність. Тому доцільно розкрити сутність складових проектного аналізу (технічний аналіз, комерційний аналіз, інституціональний аналіз, соціальний аналіз, бюджетний аналіз, аналіз навколишнього середовища, фінансовий та економічний аналіз). Кожен із цих аналізів є важливим, проте фінансово-економічні аспекти мають вирішальне значення, бо визначають реальну ефективність вкладення коштів. Надалі варто пояснити процедуру фінансово-економічної оцінки інвестиційного проекту, яка проводиться в такій послідовності: 1) попередній розгляд та аналіз інвестиційного проекту; 2) поглиблений аналіз інвестиційного проекту. Варто зазначити, що оцінка інвестиційних проектів здійснюється при їх розробці або експертизі для вирішення трьох задач: власне оцінка конкретного проекту; обґрунтування доцільності участі у проекті; порівняння декількох проектів і вибір найкращого з них. Проведення оцінки ефективності інвестицій є досить складною процедурою, яка зумовлена дією низки факторів: інвестиційні витрати можуть здійснюватись одноразово; отримання результатів від реалізації інвестиційного проекту є досить тривалою процедурою; здійснення довгострокового фінансування призводить до зростання невизначеності при оцінці всіх аспектів інвестицій, а також ризику помилок.

При опрацюванні *другого питання* слід визначити методи оцінки інвестиційних проектів. Серед них метод чистої (приведеної, поточної) вартості, метод розрахунку рентабельності інвестицій, метод внутрішньої норми прибутковості (рентабельності) (IRR), модифікована внутрішня норма прибутковості (рентабельності) (MIRR), термін окупності інвестицій PP. Варто акцентувати увагу на тому, що більшість компаній обирають одночасно декілька об'єктів реального інвестування і формують інвестиційний портфель у

відповідності до розробленої інвестиційної стратегії. Формування такого портфелю включає у себе декілька стадій: пошук інвестиційних проектів; первинна обробка та відбір проектів; фінансовий аналіз та кінцевий вибір проектів.

Контрольні питання

1. Розкрийте сутність проектного аналізу.
2. Охарактеризуйте складові проектного аналізу.
3. Поясніть мету і завдання попереднього розгляду та аналізу інвестиційного проекту.
4. Визначте основні задачі оцінки інвестиційних проектів при їх розробці або експертизі.
5. Поясніть, що таке «термін окупності інвестицій».
6. Розкрийте сутність методу «модифікована внутрішня норма прибутковості».
7. Поясніть, чому більшість компаній обирають одночасно декілька об'єктів реального інвестування.

Одноваріантні запитання («Так» чи «Ні»)

1. Попередній розгляд та аналіз інвестиційного проекту – визначення джерела фінансування з внесенням проекту до інформаційної бази даних інвестиційних проектів.
2. Оцінка конкретного проекту передбачає лише оцінку фінансової реалізованості проекту.
3. Оцінка ефективності інвестицій зводиться до аналізу майбутнього за прогнозними показниками з використанням методів визначення прогнозних оцінок продажу, прибутків і витрат.
4. Один із основних методів оцінки якості інвестиційних проектів є метод чистої (приведеної, поточної) вартості.
5. Під терміном окупності інвестиційного проекту розуміють проміжок часу від моменту початку його реалізації до того моменту експлуатації об'єкта, у якому доходи від експлуатації дорівнюватимуть початковим інвестиціям (капітальним і експлуатаційним витратам).

Тестові завдання для самоконтролю

1. Сукупність методологічних заходів та прийомів, які застосовуються для підготовки та обґрунтування проектних рішень - це:
  - а) проектний аналіз;
  - б) економічний аналіз;
  - в) комерційний аналіз;
  - г) інституціональний аналіз.

2. Оцінка організаційно-правового, адміністративного, політичного середовища, в якому буде здійснюватися реалізація проекту та пристосування його до цього середовища, а також пристосування самої організаційної структури фірми до проекту – це:

- а) проектний аналіз;
- б) економічний аналіз;
- в) комерційний аналіз;
- г) інституціональний аналіз.

3. Критеріями оцінки діяльності замовника є::;?

- а) окупність проекту;
- б) фінансова та виробнича стабільність підприємства;
- в) платоспроможність підприємства;
- г) всі відповіді правильні.

4. Визначення потенційної можливості реалізації проекту за рахунок коштів кредитора та спроможності позичальника раціонально розпорядитися залученими інвестиційними коштами з метою отриманого очікуваного результату – це:

- а) поглиблений аналіз інвестиційного проекту;
- б) попередній розгляд та аналіз інвестиційного проекту;
- в) фінансово-економічна оцінка інвестиційного проекту;
- г) експертиза інвестиційного проекту.

5. Оцінка інвестиційних проектів здійснюється при їх розробці або експертизі для вирішення задач:

- а) оцінка конкретного проекту;
- б) обґрунтування доцільності участі у проекті;
- в) порівняння декількох проектів і вибір найкращого з них;
- г) всі відповіді правильні.

6. Рентабельність інвестицій – це:

- а) відношення суми приведених ефектів до величини капіталовкладень;
- б) чиста поточна вартість;
- в) приріст вартості компанії в результаті реалізації інвестиційного проекту;
- г) відношення суми капіталовкладень до величини прибутку.

7. У методі внутрішньої норми прибутковості використовується концепція:

- а) дисконтованої вартості;
- б) чистої поточної вартості;
- в) рентабельності інвестицій;
- г) норма прибутковості.

8. Модифікована внутрішня норма прибутковості – це:

- а) ставка в коефіцієнті дисконтування, яка врівноважує притоки і відтоки коштів за проектом;
- б) відношення суми приведених ефектів до величини капіталовкладень;
- в) максимальний рівень вартості залучених для здійснення проекту джерел фінансування;
- г) граничне значення рентабельності.

9. Коефіцієнт ефективності інвестицій (облікова норма прибутку) розраховують:

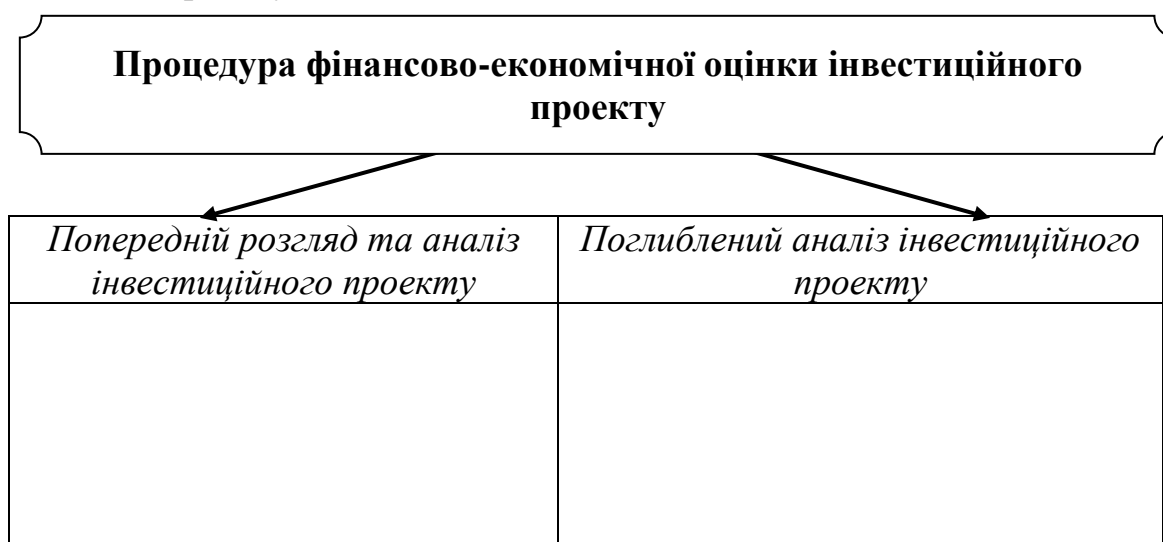
- а) діленням середньорічного чистого прибутку на середню величину

- інвестицій за розрахунковий період;
 б) відношенням суми приведених ефектів до величини капіталовкладень;
 в) діленням суми капіталовкладень на величину прибутку;
 г) прибуток мінус відрахування у бюджет.
10. Експертиза інвестиційного проекту здійснюється щодо:
- технічного та технологічного стану обладнання для виробництва продукції;
  - програми соціального та кадрового розвитку підприємств;
  - поточних та річних фінансових звітів українських юридичних осіб, що планують брати участь у проекті;
  - всі відповіді правильні.

Практичні завдання

Завдання 1. Охарактеризуйте процедуру фінансово-економічної оцінки інвестиційного проекту

Завдання 2. Приведіть у відповідність терміни та їх визначення

	Аналіз		Сутність
1	Технічний аналіз	А	оцінку організаційно-правового, адміністративного, політичного середовища, в якому буде здійснюватися реалізація проекту та пристосування його до цього середовища, а також пристосування самої організаційної структури фірми до проекту
2	Комерційний аналіз	Б	дослідження впливу проекту на життя місцевих жителів

3	Інституціональний аналіз	В	порівняння витрат та користі від проекту, оцінка доходності з точки зору всього суспільства (країни), а фінансовий оцінює проект із позиції фірми та її кредиторів, якщо він кредитується.
4	Соціальний аналіз	Г	враховує фінансові наслідки здійснення проекту для державного або місцевого бюджету
5	Бюджетний аналіз	Д	виявлення та експертна оцінка можливих збитків від проекту навколишньому середовищу та пропозиції щодо пом'якшення або відвернення цього збитку.
6	Аналіз навколишнього середовища	Е	визначення найбільш ефективні для даного проекту техніку та технологію
7	Фінансовий та економічний аналіз	Є	аналіз ринку збуту продукції та послуг, які будуть здійснюватися після реалізації інвестиційного проекту